

V Bruseli 13. septembra 2022
(OR. en)

12351/22

JAI 1164
VISA 144
MIGR 252
COEST 646

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	13. septembra 2022
Komu:	Generálny sekretariát Rady
Č. dok. Kom.:	C(2022) 6596 final
Predmet:	OZNÁMENIE KOMISIE Usmernenia k všeobecnému udeľovaniu víz ruským žiadateľom v nadväznosti na rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/1500 z 9. septembra 2022 o úplnom pozastavení uplatňovania Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Ruskou federáciou o zjednodušení postupu pri vydávaní víz občanom Európskej únie a Ruskej federácie

Delegáciám v prílohe zasielame dokument C(2022) 6596 final.

Príloha: C(2022) 6596 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 9. 9. 2022
C(2022) 6596 final

OZNÁMENIE KOMISIE

Usmernenia k všeobecnému udeľovaniu víz ruským žiadateľom v nadväznosti na rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/1500 z 9. septembra 2022 o úplnom pozastavení uplatňovania Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Ruskou federáciou o zjednodušení postupu pri vydávaní víz občanom Európskej únie a Ruskej federácie

OZNÁMENIE KOMISIE

Usmernenia k všeobecnému udeľovaniu víz ruským žiadateľom v nadväznosti na rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/1500 z 9. septembra 2022 o úplnom pozastavení uplatňovania Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Ruskou federáciou o zjednodušení postupu pri vydávaní víz občanom Európskej únie a Ruskej federácie

1. Rada 9. septembra 2022 prijala rozhodnutie o úplnom pozastavení uplatňovania Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Ruskou federáciou o zjednodušení postupu pri vydávaní víz občanom Európskej únie a Ruskej federácie (ďalej len „dohoda“)¹. Rozhodnutie Rady nadobudlo účinnosť druhým dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* a oznámení Ruskej federácii. Uvedeným rozhodnutím sa nahradilo rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/333.
2. Rozhodnutím Rady sa pozastavuje uplatňovanie všetkých ustanovení dohody vo vzťahu k občanom Ruskej federácie. Zjednodušenie vízového režimu pre ruských občanov sa neuplatňuje, kým sa pozastavenie nezruší. V dôsledku toho sa na ruských štátnych príslušníkov žiadajúcich o krátkodobé víza budú štandardne uplatňovať všeobecné pravidlá vízového kódexu².
3. Dánsko a krajiny pridružené k schengenskému priestoru – Nórsko, Island, Švajčiarsko a Lichtenštajnsko – majú s Ruskom platné dvojstranné dohody o zjednodušení vízového režimu, ktoré kopírujú uvedenú dohodu o zjednodušení vízového režimu. V nadväznosti na rozhodnutie Rady o úplnom pozastavení uplatňovania dohody o zjednodušení vízového režimu sa očakáva, že Dánsko a pridružené krajiny pozastavia svoje dvojstranné dohody na základe svojich príslušných vnútroštátnych postupov.
4. Okrem toho vzhľadom na veľmi špecifický kontext, v ktorom konzulárne úrady členských štátov pôsobia, a vzhľadom na celkový kontext nevyprovokovanej a neodôvodnenej vojenskej agresie Ruskej federácie voči Ukrajine a potrebu podporovať harmonizovaný prístup ku skúmaniu žiadostí o víza v Rusku, ako aj spoločné riešenia v rámci schengenského priestoru, je vhodné a potrebné poskytnúť členským štátom usmernenia o postupoch a podmienkach udeľovania víz ruským žiadateľom. Tieto usmernenia zohrávajú kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní koherentnosti, jasnosti a transparentnosti počas konaní o udelení víz, ktoré sa týkajú občanov Ruskej federácie, na každom jednom konzulárnom úrade.
5. Nevyprovokovaná a neodôvodnená ruská agresívna vojna voči Ukrajine má ďalekosiahle následky, ku ktorým patrí aj zvýšenie bezpečnostných rizík a hrozieb, ako aj rizík narušenia a ohrozenia verejného poriadku, ktorému čelí EÚ. Konzulárne úrady členských štátov čelia väčším výzvam pri overovaní účelu návštev turistov v porovnaní s inými druhmi cestovania (napr. návštevy rodinných príslušníkov), to platí aj v situácii, keď niektoré členské štáty čelia významnému zníženiu svojich konzulárnych kapacít po tom, ako ruské orgány vyhostili konzulárny a diplomatický personál mnohých členských štátov. Okrem toho naďalej pretrváva vierohodné riziko, že osoby, ktoré tvrdia, že cestujú na účely cestovného ruchu, by mohli propagovať ruskú útočnú vojnu voči Ukrajine alebo by sa mohli zapájať do iných podvratných činností poškodzujúcich EÚ. EÚ musí zároveň zostať otvorená pre ruských žiadateľov o víza, ktorí cestujú na nevyhnutné účely, pričom ide najmä o rodinných príslušníkov občanov EÚ, disidentov, nezávislých novinárov a zástupcov občianskej spoločnosti. Komisia preto v súvislosti s úplným pozastavením platnosti dohody o zjednodušení vízového režimu odporúča, aby členské štáty pri posudzovaní žiadostí ruských štátnych príslušníkov o krátkodobé víza zohľadnili tieto aspekty:

¹ Dohoda medzi Európskym spoločenstvom a Ruskou federáciou o zjednodušení postupu pri vydávaní víz občanom Európskej únie a Ruskej federácie (Ú. v. EÚ L 129, 17.5.2007).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa ustanovuje vízový kódex Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 243, 15.9.2009, s. 1).

a) Príslušný členský štát a územná pôsobnosť konzulárneho úradu pri preskúmvaní žiadostí o víza

6. Členské štáty by mali venovať osobitnú pozornosť zabezpečeniu toho, aby sa v súvislosti s každou žiadosťou o vízum preskúmali a správne uplatňovali pravidlá upravujúce otázku právomocí uvedené v článkoch 5 a 6 vízového kódexu. Usmernenia k určeniu príslušného členského štátu sú uvedené v časti II kapitole 1 príručky k vízovému kódexu I³. Ak členský štát, ktorému bola žiadosť adresovaná, nie je oprávnený v tejto veci konať, mal by vrátiť celú žiadosť aj sprievodné doklady a nahradiť vízový poplatok. Žiadateľ by mal byť nasmerovaný na konzulárny úrad príslušného členského štátu, aby sa zabránilo tzv. visa shoppingu medzi jednotlivými konzulárnymi úradmi.
7. Podľa článku 6 vízového kódexu by mal žiadosti preskúmať len konzulárny úrad príslušného členského štátu, v ktorého jurisdikcii sa žiadateľ oprávnene zdržiava. Žiadosti o krátkodobé alebo tranzitné víza podané občanmi Ruskej federácie, ktorí sa nachádzajú v tretích krajinách, ako sú Srbsko, Turecko alebo Spojené arabské emiráty, by preto členské štáty nemali prijímať automaticky. Týchto žiadateľov by mali nasmerovať na konzulárny úrad, ktorý je príslušný podľa miesta ich pobytu, čo je zvyčajne v Ruskej federácii. Výnimky možno povoliť na základe článku 6 ods. 2 vízového kódexu a usmernení obsiahnutých v časti II oddiele 1.8 príručky k vízovému kódexu I, a to najmä v prípade ťažkostí a z humanitárnych dôvodov (napr. návštevy rodín v dôsledku náhleho vážneho ochorenia príbuzného žijúceho v EÚ, disidentov, obhajcov ľudských práv).

b) Procesné aspekty na podanie žiadosti v Rusku v súčasnej situácii

8. Členské štáty čelia významnému zníženiu svojich kapacít na riešenie žiadostí o krátkodobé víza predložených ruskými štátnymi príslušníkmi po tom, ako ruské orgány vyhostili konzulárny a diplomatický personál mnohých členských štátov. Okrem toho celkový kontext ruskej útočnej vojny (zvýšená vojenská akcia Ruska, propaganda, zvýšené bezpečnostné riziká a riziká narušenia verejného poriadku členských štátov) vedie k potrebe zabezpečiť väčšiu kontrolu, pokiaľ ide o ruských štátnych príslušníkov alebo určité kategórie týchto štátnych príslušníkov. Takáto situácia by si mohla vyžadovať prispôbenie postupov členských štátov bez toho, aby bolo dotknuté zabezpečenie riadneho preskúmania každej jednotlivej žiadosti. To by sa mohlo dosiahnuť týmito krokmi:

a) Stanovenie priorít pri pridelovaní termínov na podávanie žiadostí

9. V článku 9 ods. 2 vízového kódexu sa stanovuje, že členské štáty môžu od žiadateľov vyžadovať, aby požiadali o stretnutie. Stretnutie sa uskutoční spravidla do dvoch týždňov od požiadavky na stretnutie. V súčasnosti to môže pre členské štáty predstavovať značné ťažkosti z dôvodu nedostatku personálu na konzulátoch väčšiny členských štátov.
10. Komisia sa preto domnieva, že členské štáty by pri pridelovaní termínov mali považovať za menej prioritných žiadateľov, ktorí nemajú nevyhnutný dôvod cestovať.

³ Príloha k vykonávaciemu rozhodnutiu Komisie C(2020) 395 z 28.1.2020, ktorým sa mení rozhodnutie K(2010) 1620 v konečnom znení, pokiaľ ide o nahradenie príručky pre spracovanie žiadostí o víza a úpravu udelených víz (Príručka k vízovému kódexu I).

b) Lehota, v rámci ktorej sa musí prijať rozhodnutie o žiadosti o vízum

11. Vzhľadom na súčasnú situáciu je potrebné dôkladne preskúmať všetky žiadosti ruských štátnych príslušníkov. Komisia sa domnieva, že členské štáty by mali v prípade potreby v plnej miere využiť možnosť predĺžiť lehotu na prijatie rozhodnutia o žiadosti o vízum na 45 dní v súlade s článkom 23 ods. 2 vízového kódexu.
12. Komisia tiež zdôrazňuje, že vďaka predĺženiu lehoty na prijatie rozhodnutia o žiadostiach pre určité kategórie žiadateľov, t. j. tých, ktorí nemajú nevyhnutný dôvod cestovať, a najmä tých, ktorí žiadajú o vízum na účely cestovného ruchu alebo tých, ktorých cesta nie je naliehavá, by sa mohli prijímať rozhodnutia v kratšej lehote pre tých, ktorí cestujú na nevyhnutné účely alebo sa môžu odvolať na odôvodnený núdzový prípad, ako sa vyžaduje v článku 23 ods. 2a vízového kódexu, a to aj z humanitárnych dôvodov.

c) Požadovanie dodatočných sprievodných dokladov alebo obmedzenie druhu dokladov, ktoré sa akceptujú ako sprievodný doklad na účely žiadosti o vízum.

13. Bez ohľadu na harmonizovaný zoznam sprievodných dokladov, ktoré majú predložiť žiadatelia v Rusku – vykonávacie rozhodnutie Komisie zo 6. júna 2016 [C(2016)3347 final], a až do jeho prípadnej zmeny by bolo v súčasnej situácii odôvodnené, aby konzulárne úrady členských štátov počas preskúmavania žiadostí týkajúcich sa určitých kategórií ruských štátnych príslušníkov požadovali dodatočné doklady s cieľom zabezpečiť vysokú úroveň kontroly, najmä pokiaľ ide o možné ohrozenie verejnej politiky, verejného poriadku a medzinárodných vzťahov.
14. Ak existujú odôvodnené pochybnosti o pravosti sprievodných dokladov, ktoré predložil žiadateľ, alebo o vierohodnosti ich obsahu, alebo o spoľahlivosti jeho tvrdení, najmä pokiaľ ide o účel jeho cesty, takáto žiadosť sa má zamietnuť v súlade s článkom 32 ods. 1 písm. b) vízového kódexu a zaregistrovať vo VIS v súlade s článkom 12 nariadenia o VIS⁴, čím sa zabezpečí, aby o tom mali všetky konzulárne úrady trvalé záznamy, ako je bežnou praxou v prípade každého zamietnutia žiadosti o udelenie víza.
15. Okrem toho, ak sa žiadosť zamietne na základe článku 32 ods. 1 písm. b) vízového kódexu z dôvodu odôvodnených pochybností týkajúcich sa účelu cesty a sprievodných dokladov alebo tvrdení žiadateľa (napr. tvrdenie, že žiadateľ je študent alebo že ide na pohreb, zatiaľ čo účelom cesty je v skutočnosti cestovný ruch), a ak to právne predpisy členských štátov umožňujú, Komisia odporúča, aby sa vydal zákaz vstupu a aby sa do Schengenského informačného systému (SIS) vložil zápis na účely odopretia vstupu a pobytu v súlade s článkom 24 nariadenia (ES) č. 1987/2006⁵.

d) Predchádzajúce konzultácie podľa článku 22 vízového kódexu

16. Členské štáty by mohli z dôvodov ohrozenia verejného poriadku, vnútornej bezpečnosti alebo medzinárodných vzťahov požiadať o to, aby sa s nimi konzultovalo udeľovanie víz ruským štátnym príslušníkom alebo niektorým kategóriám týchto štátnych príslušníkov a v jednotlivých prípadoch namietajú proti udeleniu víza platného pre celý schengenský priestor. V takom prípade, v súlade s článkom 25 ods. 1 písm. a) bodom ii) vízového kódexu, ak sa členský štát, ktorému bola žiadosť podaná, napriek tomu rozhodne vízum udeliť, musí ísť o vízum

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1133 zo 7. júla 2021, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 603/2013, (EÚ) 2016/794, (EÚ) 2018/1862, (EÚ) 2019/816 a (EÚ) 2019/818, pokiaľ ide o stanovenie podmienok prístupu k ostatným informačným systémom EÚ na účely vízového informačného systému (Ú. v. EÚ L 248, 13.7.2021, s. 1)

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1987/2006 z 20. decembra 2006 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II) (Ú. v. ES L 381 28.12.2006, s. 4)

s obmedzenou územnou platnosťou (platné pre územie členského štátu, ktorý vízum udelil, alebo výnimočne pre územie viacerých členských štátov pod podmienkou, že s tým súhlasia).

17. Členský štát, ktorý žiada o to, aby sa ním konzultovalo, musí o tom informovať Komisiu podľa článku 22 ods. 3 vízového kódexu.

c) Posudzovanie žiadostí o víza podaných občanmi Ruskej federácie alebo v Rusku

Je dôležité pripomenúť tieto prvky, ktoré sú už zahrnuté v usmerneniach C(2022) 3084 prijatých 5. mája 2022:

18. Vzhľadom na súčasnú hospodársku a politickú situáciu v Rusku by členské štáty mali venovať osobitnú pozornosť posúdeniu toho, či žiadateľ predstavuje riziko pre bezpečnosť členských štátov, a určiť, či sú splnené podmienky vstupu v súlade s článkom 21 vízového kódexu a usmerneniami uvedenými v časti II kapitole 6 príručky k vízovému kódexu I. Mali by sa zväžiť najmä tieto prvky:

- i) **Cestovné zdravotné poistenie:** Konzulárny úrad je zodpovedný za určenie toho, či je poistenie predložené žiadateľom primerané v súlade s článkom 15 vízového kódexu. Osobitnú pozornosť treba venovať ustanoveniam článku 15 ods. 5, v ktorom sa od konzulárnych úradov vyžaduje, aby sa uistili, či by nároky na plnenie vznesené voči poisťovni boli vynútiteľné v členskom štáte. V prípade zmlúv vydaných ruskými poisťovateľmi by sa takéto poistenie mohlo z dôvodu v súčasnosti platných reštriktívnych opatrení EÚ považovať za neprimerané. V takýchto prípadoch môžu členské štáty od žiadateľov požadovať, aby predložili zmluvy o cestovnom zdravotnom poistení vydané poisťovateľmi mimo Ruskej federácie.
- ii) **Uistenie sa, či žiadateľ spĺňa podmienky vstupu a či sa dá očakávať, že ich bude spĺňať počas celého trvania plánovanej doby platnosti víza:** hospodárska nestabilita, reštriktívne opatrenia a politický vývoj v Rusku môžu zvýšiť pravdepodobnosť, že žiadatelia časom prestanú spĺňať podmienky vstupu. V takýchto prípadoch by sa malo zväžiť udelenie víz s kratšou platnosťou a/alebo víz na jeden vstup namiesto víz na viac vstupov. Osobitnú pozornosť treba venovať článku 24 ods. 2a vízového kódexu, v ktorom sa stanovuje, že dobu platnosti udeleného víza možno v individuálnych prípadoch skrátiť, ak existujú odôvodnené pochybnosti, či budú podmienky vstupu splnené počas celej doby. Vzhľadom na zhoršujúce sa podmienky by členské štáty mali upustiť od udeľovania víz na viac vstupov s dlhou dobou platnosti, keďže nie je isté, či by ruskí občania naďalej spĺňali podmienky vstupu, najmä ak je deklarovaným účelom cesty cestovný ruch.
- iii) **Posúdenie úmyslu žiadateľa opustiť územie členských štátov pred uplynutím platnosti víza, o ktoré žiada, ako sa stanovuje v článku 21 ods. 1 vízového kódexu, bez toho, aby bola dotknutá možnosť udelenia víza s obmedzenou územnou platnosťou z humanitárnych dôvodov:** Súčasná situácia v Rusku môže zvýšiť pravdepodobnosť, že žiadatelia plánujú v EÚ prekročiť povolenú dĺžku pobytu. V prípade pochybností o úmysle opustiť územie členských štátov by sa udelenie víza malo zamietnuť, s výnimkou prípadov, ak dotknutý členský štát považuje udelenie víza za potrebné (napr. z humanitárnych dôvodov, v prospech disidentov, novinárov, obhajcov ľudských práv alebo iných zraniteľných kategórií). V takom prípade sa musí udeliť vízum s obmedzenou územnou platnosťou v súlade s článkom 25 vízového kódexu.
- iv) **Posúdenie, či má žiadateľ k dispozícii dostatočné prostriedky na pokrytie nákladov spojených s pobytom:** Možno očakávať, že žiadatelia s pobytom v Rusku už nebudú môcť

pri cestovaní v EÚ používať medzinárodné kreditné alebo platobné karty. Tým sa spochybňuje ich schopnosť disponovať dostatočnými finančnými prostriedkami potrebnými na pokrytie nákladov spojených s pobytom, a to najmä v prípadoch, keď sú aktíva vedené na účtoch v bankách alebo iných subjektoch, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia EÚ.

- v) **Pri posudzovaní žiadosti o vízum** by konzulárne úrady mali zohľadniť, či sú žiadatelia spojení s osobami alebo subjektmi, ktoré podliehajú reštriktívnym opatreniam EÚ uloženým z dôvodu konania, ktorým sa narúša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny. Ak by to tak bolo, malo by sa posúdiť, či sa má udelenie víza zamietnuť na základe článku 32 ods. 1 písm. a) bodu vi) vízového kódexu. V prípade pochybností je mapa sankcií EÚ⁶ nástrojom, ktorý môže poskytnúť usmernenie k úplnému zoznamu osôb a subjektov, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia EÚ.

Okrem uvedených prvkov a vzhľadom na náročné bezpečnostné prostredie v Rusku by konzulárne úrady členských štátov mali pri posudzovaní žiadostí podaných ruskými štátnymi príslušníkmi zvážiť tieto prvky:

19. **Je dôležité, aby konzulárne úrady dôkladne overili, či by sa žiadatelia mohli považovať za hrozbu pre verejný poriadok, vnútornú bezpečnosť alebo medzinárodné vzťahy niektorého z členských štátov.** V tom prípade by sa vízum malo zamietnuť. V Schengenskom informačnom systéme (SIS) by sa malo overiť, či je žiadateľ osobou, na ktorú bol vydaný zápis na účely odopretia vstupu. Konzulárnym úradom sa odporúča, aby podľa možností a v prípade pochybností postupovali veľmi obozretné, a teda okrem SIS nahliadli napríklad do vnútroštátnych databáz a databáz Interpolu v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi jednotlivých členských štátov. Konzulárne úrady by mali mať okrem toho na pamäti, že viaceré členské štáty vyžadujú, aby sa počas skúmania každej žiadosti podanej občanmi Ruskej federácie uskutočnili konzultácie s ich ústrednými orgánmi v súlade s článkom 22 vízového kódexu.
20. Konzulárne úrady by mali počas posudzovania žiadosti o schengenské vízum venovať **osobitnú pozornosť určitým kategóriám ruských žiadateľov** uvedeným v bode 18 písm. v) a bode 21, v prípade ktorých sa pravdepodobnosť potenciálneho rizika považuje za vysokú, pričom rozhodnutia by mali vychádzať z individuálneho posúdenia.
21. Členské štáty by mohli predovšetkým zvážiť to, že v prípade určitých kategórií ruských žiadateľov je vysoko pravdepodobné, že by **mohli predstavovať potenciálnu hrozbu pre medzinárodné vzťahy ktoréhokolvek členského štátu.** Členské štáty by mali preskúmať, či by ruskí žiadatelia o víza, ktorých deklarovaným účelom cesty je cestovný ruch, mohli byť napojení na režim alebo ho inak podporovať, a preto by mohli predstavovať zvýšené riziko, pokiaľ ide o podporu provojnovej propagandy a/alebo lobovanie v záujme ruskej vlády.
22. Členské štáty by mohli prijať široký prístup k stanovovaniu faktorov, ktoré by mohli mať za následok to, že jednotlivec bude identifikovaný ako **potenciálna hrozba**: v praxi by to mohlo znamenať, že na základe preskúmania individuálnej situácie v súčasnom geopolitickom kontexte by možná hrozba mohla viesť k zamietnutiu udelenia víza.
23. Pokiaľ ide o **ruských štátnych príslušníkov, ktorí cestujú na účely cestovného ruchu**, veľmi prísny prístup je odôvodnený, keďže je ťažšie posúdiť opodstatnenosť cesty v porovnaní s inými účelmi (pracovná cesta, návštevy rodiny alebo stretnutie s lekárom). Okrem toho dotknutá osoba nemusí mať žiadne spojenie s osobou nachádzajúcou sa na území členských štátov (napr. na rozdiel od rodinných návštev, služobných ciest alebo vyšetrení u lekára).

⁶ <https://www.sanctionsmap.eu>; <https://data.europa.eu/data/datasets/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions?locale=sk>.

24. Členské štáty sa vyzývajú, aby si v rámci miestnej schengenskej spolupráce **intenzívnejšie vymieňali informácie** s cieľom zabezpečiť v rámci možností a v súlade s článkom 48 ods. 1 vízového kódexu harmonizovaný prístup k preskúmaniu žiadostí o víza podaných v Rusku.
25. Treba pripomenúť, že vízový kódex obsahuje odchylné ustanovenia umožňujúce udeľovanie **víz z humanitárnych dôvodov, z dôvodov štátneho záujmu alebo z dôvodu medzinárodných záväzkov**. V súlade s článkom 16 ods. 6 vízového kódexu sa môže vízový poplatok odpustiť alebo znížiť, ak to slúži na podporu kultúrnych alebo športových záujmov, záujmov v oblasti zahraničnej politiky, rozvojovej politiky a iných oblastí zásadného verejného záujmu, alebo z dôvodu medzinárodných záväzkov. Takéto ustanovenia by sa mohli použiť na **uľahčenie cestovania novinárov, disidentov, žiakov, študentov a výskumných pracovníkov**, keďže tieto kategórie cestujúcich budú teraz musieť zaplatiť vízový poplatok vo výške 80 EUR namiesto 35 EUR – ak sa tento poplatok neodpustí alebo neznižuje v súlade s článkom 16 ods. 2, 4 alebo 5 vízového kódexu. Článok 19 ods. 4 umožňuje, aby sa žiadosti, ktoré nespĺňajú požiadavky, považovali za prípustné, a článok 25 ods. 1 vízového kódexu umožňuje udeľovanie víz s obmedzenou územnou platnosťou napriek tomu, že neboli splnené podmienky vstupu. Týka sa to napríklad žiadostí o víza podaných **disidentmi, nezávislými novinármi, obhajcami ľudských práv a zástupcami organizácií občianskej spoločnosti a ich blízkymi rodinnými príslušníkmi**, ktoré nie sú kontrolované vládou Ruskej federácie a ich blízkymi rodinnými príslušníkmi.
26. Pravidlá stanovené v smernici 2004/38/ES⁷ o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov⁸ sa uplatňujú naďalej.

d) Prehodnotenie platných víz občanov Ruskej federácie

27. Prijali sa reštriktívne opatrenia⁹ týkajúce sa zákazu vstupu občanov Ruskej federácie na územia členských štátov alebo ich tranzitu cez tieto územia. V tejto súvislosti obsahuje SIS zápisy o občanoch, na ktorých sa vzťahujú reštriktívne opatrenia EÚ a ktorým sa zakazuje vstup do schengenského priestoru alebo pobyt v ňom. Členské štáty by mali v súlade s článkom 34 ods. 2 a článkom 21 ods. 3 písm. c) vízového kódexu **odvolať víza**, ktoré boli takýmto občanom udelené pred nadobudnutím účinnosti zákazu cestovania a ktoré sú stále platné, keďže podmienky na ich udelenie už nie sú splnené. Informácie o odvolanom víze sa musia vložiť do VIS v súlade s článkom 13 nariadenia o VIS. Odvolanie by sa malo držiteľovi víza oznámiť v súlade s článkom 34 ods. 6 vízového kódexu.
28. Členské štáty by mali prijať prísny prístup aj pri prehodnocovaní víz, ktoré už boli udelené ktorémukoľvek občanovi Ruskej federácie, vychádzajúc z podobných zásad, ako sa uplatňujú pri posudzovaní nových žiadostí o víza podaných občanmi Ruskej federácie: **väčšia kontrola ruských štátnych príslušníkov založená na opätovnom preskúmaní individuálnej situácie v súčasnom geopolitickom kontexte by mohla viesť k tomu, že jednotlivec bude identifikovaný ako potenciálna hrozba**. Ak sa ukáže, že podmienky na udelenie víza už nie sú splnené, členské štáty by mali odvolať víza, ktoré boli udelené takýmto občanom a ktoré sú

⁷ Smernica 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov (Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 77).

⁸ Najmä zamietnutie žiadosti o udelenie víza osobe s právom na voľný pohyb sa má považovať za obmedzenie voľného pohybu. Preto musí byť v súlade s požiadavkami kapitoly VI smernice 2004/38/ES, najmä s procesnými zárukami stanovenými v tejto kapitole.

⁹ Pozri najmä: rozhodnutie Rady 2014/145/SZBP zo 17. marca 2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie, ktorým sa naruša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 78, 17.3.2014, s. 16) a nariadenie Rady (EÚ) č. 269/2014 zo 17. marca 2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narušajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 78, 17.3.2014, s. 6).

stále platné, v súlade s článkom 34 ods. 2 a článkom 21 ods. 1 vízového kódexu. Informácie o odvolanom víze sa musia vložiť do vízového informačného systému (VIS) v súlade s článkom 13 nariadenia o VIS. Odvolanie by sa malo držiteľovi víza oznámiť v súlade s článkom 34 ods. 6 vízového kódexu. Vízum odvolávajú v zásade príslušné orgány členského štátu, ktoré vízum udelili. Odvolať ho môžu aj príslušné orgány iného členského štátu, pričom v tomto prípade sa o takomto odvolaní informujú orgány členského štátu, ktoré vízum udelili. Vízum by sa napríklad malo odvolať na hranici, ak sa držiteľ víza stal od udelenia víza predmetom zápisu v SIS. Osoby, ktorých vízum bolo odvolané, majú právo odvolať sa proti takémuto rozhodnutiu.

29. Okrem toho treba pripomenúť, že podľa článku 30 vízového kódexu **samotnou držbou víza nevzniká automaticky právo na vstup do schengenského priestoru**. Predloženie platného víza, ktoré už bolo udelené občanovi Ruskej federácie, preto nemá vplyv na povinnosť členských štátov vykonávať komplexné hraničné kontroly s cieľom overiť splnenie podmienok vstupu stanovených v článku 6 Kódexu schengenských hraníc a zabezpečiť, aby bol vstup odopretý, ak tieto podmienky nie sú splnené.

e) Platné dvojstranné dohody s Ruskou federáciou o oslobodení od vízovej povinnosti

30. V nariadení o vízach¹⁰ sa stanovuje spoločný zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc EÚ, a zoznam krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti. Tieto zoznamy sú uvedené v prílohách k nariadeniu o vízach.
31. Okrem toho sa v článku 6 ods. 1 písm. a) nariadenia o vízach stanovuje, že „[č]lenský štát môže ustanoviť výnimky z vízovej povinnosti [...], pokiaľ ide o: a) držiteľov diplomatických pasov, služobných/úradných pasov alebo špeciálnych pasov“. V súlade s článkom 12 musia členské štáty oznámiť opatrenia, ktoré prijímú podľa článku 6 nariadenia o vízach, a Komisia tieto opatrenia uverejní pre informáciu.
32. Na to, aby bolo rozhodnutie Rady o úplnom pozastavení uplatňovania dohody účinné, musia členské štáty pozastaviť uplatňovanie dvojstranných dohôd s Ruskou federáciou o oslobodení od vízovej povinnosti, ktoré umožňujú bezvízový styk pre držiteľov služobných a špeciálnych pasov Ruskej federácie, a takéto pozastavenia uplatňovania oznamovať Komisii.
33. Členské štáty zabezpečujú uplatňovanie a účinnosť reštriktívnych opatrení EÚ aj v prípade, ak sú v platnosti dvojstranné dohody s Ruskou federáciou o oslobodení od vízovej povinnosti.

f) Vykonávanie a informovanie verejnosti

34. Tieto operačné usmernenia majú členským štátom pomôcť pri vybavovaní všetkých žiadostí podaných občanmi Ruskej federácie bez ohľadu na miesto ich pobytu.
35. Postúpenie týchto usmernení na všetky svoje konzulárne zastúpenia na celom svete by bolo v kompetencii ústredných orgánov členských štátov.

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1806 zo 14. novembra 2018 uvádzajúce zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti (Ú. v. EÚ L 303, 28.11.2018, s. 39).

36. Členské štáty sú naďalej zodpovedné za informovanie širokej verejnosti o úplnom pozastavení uplatňovania dohody (článok 47 ods. 1 vízového kódexu).

g) Nadväzné opatrenia v rámci miestnej schengenskej spolupráce

37. V súlade s článkom 48 ods. 1 vízového kódexu budú delegácie EÚ v rámci miestnej schengenskej spolupráce koordinovať a organizovať pravidelné výmeny informácií o vykonávaní týchto usmernení a monitorovať správne uplatňovanie zmien vyplývajúcich z úplného pozastavenia uplatňovania dohody. Správy zo stretnutí, ktoré sa zaoberajú vykonávaním týchto usmernení, by sa mali zasielať ústredným vízovým orgánom členských štátov v súlade s článkom 48 ods. 5 vízového kódexu, ako aj Komisii.

